

Praatkruid

Informatieblad van IVN Veldhoven Eindhoven Vessem

Winter 2024-2025

Bestuur

Voorzitter	Jos de Bruijn	06-37323770	jos.bruijn@kpnmail.nl
Secretaris	Lisette Broeken	06-23455723	secretariaat.ivnvev@gmail.com
Penningmeester	Cor van Leeuwen	06-39739572	corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com
Ledenadministratie	Cor van Leeuwen	06-39739572	corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com
Leden	Claudia Stoldt	06-41917390	claudia@detuinfluiter.com
	Tineke Lous	06-44772941	t.lous@hccnet.nl
	Etje Hendrikx	06-22886128	etjehendrikx@gmail.com

Werkgroepen

Landschap en milieu Eindhoven	Jos de Bruijn	0637323770	jos.bruijn@kpnmail.nl
Landschap en milieu Veldhoven-Vessem	Gerard Lijten	0620771867	gerard.lijten@planet.nl
Wandel- en fietsroutes	Rien de Schipper	0651579996	rien.de.schipper@gmail.com
Cursussen	Jannie Landa	0651403216	jannielanda1@gmail.com
Vogels	Heine van Maar	0652794217	heine.vanmaar@planet.nl
Water	Tineke Lous	0644772941	t.lous@hccnet.nl
Vlindertuin	José van Lieshout	0620897465	josevanlieshout@kpnmail.nl
Documentatiecentrum	Harrie Kessler	0402532079	hpekessler@gmail.com
Jeugd IVN	Heine van Maar	0652794217	heine.vanmaar@planet.nl
	Elly Fuchs	0610915141	elly.fuchs@gmail.com
Scholenwerk	Marian Kessler	0402532079	kesselermj@gmail.com
Publiekswandelingen wandeling op aanvraag	Veronique Mogendorff		ivn@rijniers.nl
Planten	Eugenie Verstegen		eugenie.verstegen@gmail.com
Vleermuizen	Gerard Lijten	0620771867	gerard.lijten@planet.nl
Kleine Landschapselementen	Cor van Leeuwen	0639739572	corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com
Kinderdoe	Petra van Leeuwen	0402114070	petravleeuwen@upcmail.nl
Gebiedsbeschrijvingen	Jos de Bruijn	0637323770	jos.bruijn@kpnmail.nl
Insecten	Wil Janssen	0402550242	wil.janssen@kpnmail.nl
Beheer d'n Aard	Gerard Lijten	0620771867	gerard.lijten@planet.nl

IVN

Veldhoven Eindhoven Vessem

IVN Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid is een landelijke vereniging met plaatselijke afdelingen. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem is zo'n afdeling met als werkgebied de gemeenten Veldhoven, Eindhoven en een deel van de gemeente Eersel (de kernen Vessem, Knegsel en Wintelre). De afdeling is ontstaan door samenvoeging van IVN Veldhoven-Vessem en IVN Eindhoven in 2013 en heeft ca. 300 leden. Ons doel is om met onze activiteiten belangstelling te wekken voor natuur en milieu. Bovendien willen we de kennis bij het publiek hierover vergroten. Met diverse activiteiten zorgen wij voor bescherming en ontwikkeling van de natuur in ons werkgebied.

Vertrouwenscontactpersoon: Marian Kessler
06-17188904 of kesselermj@gmail.com

Lidmaatschap

Het lidmaatschap kost per jaar € 24,00. Huisleden (andere gezinsleden die op hetzelfde adres wonen) betalen jaarlijks € 5,-. Als (huis)lid krijgt u korting bij onze cursussen en kunt u deelnemen aan alle ledenactiviteiten. Jeugdleden betalen € 35,00 per jaar. Scholen betalen een vaste contributie van € 40,00 per jaar. Bankrek.nr. NL79 TRIO 0320 8657 89 t.n.v. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem.

D'n Aard

Ariespad 5, 5503 EZ Veldhoven 040-2549279
Beheer, onderhoud, reserveringen: Gerard Lijten
0620771867 of ivn.vev@gmail.com

Praatkruid

IVN Veldhoven Eindhoven Vessem - winter 2024-2025

Opknappen

Tijdens de laatste ALV vroeg het betrokken lid Lea Seuntjens zich af of het niet eens goed zou zijn om D'n Aard wat op te knappen. De uitstraling is zo langzamerhand wat grijs en oubollig geworden, vond zij.

We hebben als bestuur hier eens over nagedacht, zijn eens rondom en door het gebouw gelopen en hebben geprobeerd te kijken met de ogen van een buitenstaander. Conclusie: Lea heeft gelijk. Niet alleen de buitenkant van het gebouw, maar zeker ook de grote zaal, de hal en de vergaderkamers kunnen wel een opknapbeurt gebruiken. Met enkele enthousiaste collega's hebben we nu een projectgroepje gevormd dat eerst eens gaat uitzoeken wat we zouden willen en ook wat de financiële consequenties zouden kunnen zijn. Zodra we daar beeld van hebben gaan we de concrete invulling vormgeven. Jullie moeten daarbij denken aan vervanging van de vloerbedekking en de gordijnen die daar echt wel aan toe zijn. Daarnaast willen we met kleuraccenten het gebouw wat meer uitstraling geven. Er wacht een behoorlijke hoeveelheid schilderwerk.

Wordt vervolgd!

Een tweede onderwerp waar we de laatste weken als bestuur druk mee zijn geweest is 'veilig werken'.

De laatste twee jaar is de Arbowetgeving op dit gebied behoorlijk aangescherpt. Tegelijkertijd zagen we dat onze opdrachtgevers, bijvoorbeeld Natuurmonumenten en Brabants Landschap, de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de vrijwilligers terugleggen bij onze vereniging. De vraag is dus hoe we onze bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de veiligheid van onze mensen goed kunnen invullen. De wetgeving is daarbij behoorlijk ruim over het begrip 'werken'. Ook het doen van een excursie of wandeling met leden en/of publiek valt daaronder.

Het heeft best wel wat voeten in de aarde maar we gaan daar zeker uitkomen. Ook hier: Wordt vervolgd!

Rest mij om jullie fijne feestdagen te wensen. En ook nu weer: lekker naar buiten en genieten van de mooie natuur in onze Kempen. Daar knappen we allemaal beslist van op.

Jos de Bruijn

Inhoud

4. ALV // Activiteiten // Uitnodiging

5. Wandelen met IVN // Fototentoonstelling

6. Eekhoorns in het heem-
park // IVN VEV zoekt TV

7. Wandeltip: de Mortelen

8. Herfst in het Eckartdal

10. Jeugd IVN en uilen

11. Voedselbos in Vessem

12. Cursussen en lezingen

13 IVN weekend 2024

16 Recepten

20 Inktviszwam

21 Beschermde dieren in
Eindhoven

22 10 vragen voor.....

23 Teambuilding

24 Wens voor 2025

Voorpagina

Roodhalsfuut, wintergast bij de
Vlasroot Foto: Jawi Geurts

Reeën in Oerle Foto: Jawi Geurts

Voorwoord: Blauwe kaaszwam
Foto: Etje Hendriks

Colofon

Redactie: Etje Hendriks
etjehendriks@gmail.com

Praatkruid Lente 2025 verschijnt
half maart 2025.

Graag de kopij inleveren vóór 15
februari 2025

Uitnodiging

Hierbij zijn alle leden uitgenodigd op dinsdag 25 februari 2025 voor de Algemene Ledenvergadering.

Er zijn – naast de reguliere zaken die de goedkeuring behoeven van de leden – ook een paar nieuwe onderwerpen. We sluiten de avond af met een gezellig napraatmoment met een hapje en een drankje.

Agenda

1. Opening vergadering, afmeldingen, vaststellen agenda
2. Ingekomen stukken en mededelingen
3. Verslag ALV 2024.
4. Rondvraag
5. Jaarverslag (secretaris)
6. Financien (penningmeester)
 - Financieel verslag 2024
 - Verslag kascommissie
 - Décharge penningmeester
7. Benoeming Kascommissie
8. Bestuursverkiezing: geen aftredende bestuursleden
9. Opknappen d'n Aard (voorzitter)
10. Begroting 2025 (penningmeester)
11. Veiligheid tijdens IVN activiteiten
12. 1 jaar ervaring met de airco's voor verwarming (Gerard)
13. Rondvraag
14. Presentatie masterproject van Luna Snelder
15. Sluiting van de vergadering

In december staan er geen publiekswandelingen op het programma van onze afdeling. Kijk vooraf altijd even op onze website. Daar staat alle actuele informatie en eventuele wijzigingen.

Zondag 5 januari, 10.00 – 12.00 uur
Wandeling over de Oirschotse heide
Start: Oirschotsedijk Wintelre, bosrand

Zondag 9 maart, 10.00 – 12.00 uur
Kijken naar amfibieën
Start: Parkeerplaats bij Grootmeer, Vessem

Zondag 16 maart, 10.00 – 12.00 uur
Prille lente in het park
Start: Mrs Park, Park Meerland, Eindhoven

Zaterdag 22 maart, 14.00 – 16.00 uur
Wandeling bij de Grote Beek
Start: Parkeerplaats P4

*Het bestuur nodigt je uit
voor de Nieuwjaarsontmoeting
in d'n Aard
dinsdag 7 januari 2025
vanaf 20.00*

Foto: Gerard Lijten

Wandelen met (en voor) IVN VEV

RIEN DE SCHIPPER

De afgelopen tijd zijn er op onze website een groot aantal wandel- en fietstochten gepubliceerd. Heel divers. Veel natuurgebieden in de buurt komen aan de beurt, maar ook interessante stadsdelen, parken en landgoederen. Ook een aantal wandeltips die afgelopen jaren in Praatkruid hebben gestaan, zijn verder uitgewerkt en opgenomen in het

Aanschotse beemden in de winter Foto: Rien de Schipper

'Natuur' foto's

JOSÉ VAN LIESHOUT EN RIEKIE VAN DE VEN

Misschien hebben sommigen van jullie al een mooie foto voor de fototentoonstelling van mei 2025 gemaakt, terwijl anderen nog volop op zoek zijn naar goede ideeën en mooie plekken. Ja, ja, het is zo weer mei. Ter herinnering: het thema voor 2025 is 'Natuur'. Dat kan dus alles zijn wat met natuur te maken heeft. De maat voor een foto is 20 bij 30 cm.

Zou je het misschien leuk vinden om met andere fotografen op pad te gaan, neem dan even contact met ons op zodat we samen op pad kunnen gaan om te genieten van

Gender in Veldhoven Dorp, uit de fietsroute Monumenten in het groen

Foto: Rien de Schipper

overzicht.

Sommige oudere wandelingen hebben nog een beschrijving met een kaartje. Echter de nieuwe manier van routes volgen is met de IVN Natuurapp. Meld je aan en je kunt meteen de route op de telefoon zien. Handig om de route zo te volgen zonder gedoe met papieren kaartjes. Geef de app wel toestemming om de locatie van je telefoon te gebruiken, anders werkt het niet goed.

Omdat de situatie buiten nog wel eens verandert, is het fijn als de route bijvoorbeeld eenmaal per jaar heel kritisch wordt gevolgd. Is de route nog precies zo te lopen of te fietsen als aangegeven? Klopt de informatie die onderweg wordt gegeven nog? Als je graag wandelt of fietst en een keer een andere tocht wil maken dan gewoonlijk, hierbij het verzoek om een keer een IVN-route te nemen en te controleren of alles nog klopt. Een paar routes zijn recentelijk gecontroleerd: dat is aangegeven onderaan de informatie over de route op de website. Wil je een controle doen: kies dan een route die nog niet gecontroleerd is! Kijk op <https://www.ivn.nl/afdeling/veldhoven-eindhoven-vessem/natuurroutes/> of gebruik de IVN Natuurapp. Stuur je bevindingen naar: rien.de.schipper@gmail.com Vast bedankt.

Landgoed de Baest Foto: José van Lieshout

de natuur en ideeën uit te wisselen en de mooiste en beste foto te maken.

Groetjes en hopelijk tot in mei.

Eekhoorns in het heempark

JACQUELINE VAN HEEK

De poort stond zondag 6 oktober de hele dag open voor de jonge bezoektjes.

Zouden ze de eekhoorn zien, springend van tak op tak hoog in de bomen? In ieder geval wijst hij, hangend aan de takken, de kinderen de weg door het park. Want ver springen kan de eekhoorn, wel drie meter. De kinderen mogen het zelf ook proberen onder de hoge boom, een grote aanloop en dan.... wel één meter! Ze zijn er trots op want drie meter is best heel ver.

Hoort daar niet een liedje bij? Ja, we horen de kinderen al zingen, 'Eekhoorn Eekhoorn met je lange staartje.... zo roetsjt hij door de bomen'.

Het zijn niet zomaar bomen vandaag maar al echte herfstbomen. Kinderen hoorden het verhaal van Alice Hemming 'De Blaadjesdief'. Het is er herfst en Eekhoorn genoot van de mooie gekleurde blaadjes in zijn nestboom, maar dan, één voor één verdwijnen ze. Wie is toch die blaadjesdief?

De buurvogel vertelt het hem, het is geen dief het is de wind.

Er valt nog meer van de bomen: eikels, hazelnoten, walnoten allemaal lekkernijen voor de eekhoorn.

Hij eet ze graag en verzamelt ze in de grond voor in de winter. De jonge bezoektjes verstoppen de noten in een potje met aarde om ze thuis uit te laten groeien tot een eikenboompje of hazelaar. Voor meer noten de komende

Eekhoorns in de bomen wijzen de weg Foto: Jacqueline van Heek

Tekeningen en de eekhoorn Foto: Jacqueline van Heek

jaren!

Onderweg verzamelen ze herfstblaadjes, takjes, grasjes, dennenappels voor een kleurrijke herfstketting.

Dan is het tijd voor een kinderhapje. Is er eekhoortjesbrood? Neeeee, dat zijn paddenstoelen die eet de eekhoorn. Wel zijn er eekhoornboterhammen: bruine boterhammen met hazelnotenpasta.

Hier nemen de bezoektjes afscheid van het eekhoortje, mooi opgezet zit hij daar op zijn tak.

Een tekening waard, zie ze tekenen en kleuren. Een kaandoetje voor de eekhoorn of toch maar meenemen naar huis, ze kiezen zelf.

Allemaal bedankt voor jullie bezoek en volgend jaar zijn we er weer op **26 januari voor de vogeltjes**.

Grootbeeld platte TV gezocht

In de Jan van de Werfzaal wordt een beamer gebruikt voor presentaties aan grotere gezelschappen. Maar bij kleinere bijeenkomsten in de Haagwinde is er ook vaak behoefte om iets te presenteren. In dat geval zou een grote, platte TV al voldoen.

Die worden nogal eens vervangen voor een mooier beeld of meer functionaliteit. Is dat bij jou het geval, dan kunnen wij de "afdanker" wellicht nog goed gebruiken. Aanbiedingen graag naar Gerard Lijten, gerard.lijten@planet.nl of 06-20771867.

Wandeltip: de Mortelen en boomkikkers

HEINE VAN MAAR

De Mortelen en Brabant horen bij elkaar, misschien is dit gebied wel de kern van onze provincie. Het heeft in ieder geval het landschap wat het minste is veranderd sinds de Middeleeuwen. De leem in de bodem verhinderde dat boeren er heil in zagen en het nooit hebben ontgonnen. Gewoon te nat in alle seizoenen. Niets mee te beginnen. Alleen wat hooilandjes tussen de uitgestrekte bossen.

Wandeling voor alle seizoenen

De wandeling is in alle seizoenen aantrekkelijk. Loop op dichte hoge schoenen en hou rekening met soms smalle glibberige paadjes. De boomkikkers kun je eigenlijk in alle seizoenen behalve de winter horen en met veel moeite ook zien. Ze zitten vaak op een braamblad, zo klein als ze zijn. Ze maken een stevig lawaai, vooral tussen 10 en 14 uur en helemaal als de zon schijnt, ze houden erg van wat warmte.

Vrolijke jager

De start is bij voormalig restaurant de Schutskuil. Het heet sinds kort de Vrolijke Jager. Er is voldoende parkeergelegenheid en horeca. Start de wandeling langs de verharde weg naar het zuiden. Meteen nadat je de brug over de Heerenbeekloop passeert ga je naar links. Volg de route over soms smalle zandpaden tot aan de Oudesteeg. Vlak voor de grotere weg ga je weer naar links. Volg de zandpaden tot aan de Termeidesteeg. Vrij snel op deze land-

weg ga je naar rechts op het onderhoudspad. Via een draaihekje loop je door weiland tot aan de Lopensestraat. Even naar links en bij een infobord naar rechts. Vervolg het pad door weilanden tot aan de Heerenbeekloop.

Boomkikker Foto: José van Lieshout

Heel veel boomkikkers

Even naar rechts, de brug over en aan de andere kant de route vervolgen. Hier leven heel veel boomkikkers. Ik wens je succes. In het goede seizoen zitten ze op bramenblad. Loop lange tijd over dit pad. Dan rechts op een breed zandpad. Je gaat richting landgoed Heerenbeek. Misschien zie je dat halverwege dit pad een aansluiting is op de Edelhertenroute die ook in 2024 in het Praatkruid stond. Evenals de Mortelen is landgoed Heerenbeek in bezit en beheer van Brabants Landschap. Voor het landhuis langs lopen en in een populierenlaan linksaf. Rechts ligt landgoed Velder dat in particuliere handen is. De laan lange tijd volgen en je bereikt de Vrolijke Jager. De wandeling zal rond de 9,5 km zijn. Veel plezier.

Burlend edelhert Foto: Jawi Geurts

Herfst in het Eckartdal

ELS VAN DER VOORT EN ANITA LIEBREGTS

Het was een echte herfstdag 19 oktober. De bladeren van de bomen waren prachtig gekleurd en het was een walhalla aan paddenstoelen. Er waren 55 mensen die mee gingen wandelen met de IVN publiekswandeling op het terrein van Eckartdal. Anita ging met enthousiaste kinderen en hun ouders en Els met een groep volwassenen op pad.

Door het natte en vervolgens warme weer van de afgelopen dagen waren er heel veel paddenstoelen. Met spiegeltjes bekeken we de onderkant van de paddenstoelen; plaatjes of buisjes, witte of roze steel, een kraag of geen kraag en de aanhechting van de onderkant van de paddenstoel aan de steel. Door de onderzoekende houding van de volwassenen vonden we nog veel meer paddenstoelen dan we die ochtend bij de voorwandeling hadden opgemerkt. We zagen o.a. de honingzwammen, elfenbankjes, panter- en parelamaniet, hazenoortjes en slechts één vliegzwam.

Hoe zit een paddenstoel in elkaar? Grote aandacht!!! Foto: Els van der Voort

We zijn op zoek gegaan naar verschillende eiken; zomer-eiken en moseiken. Wat veel hoedjes en eikels hebben we gevonden. Deze hebben we met elkaar vergeleken en het verschil ontdekt tussen de moseik en onze zomereik. Onder de eikenbomen konden we de bessen van de lelietjes van dalen en de taxus met gele en rode kleur bewonderen. Bij de muur waar de leipen staan, vallen de bladeren op; de meeste zijn aangetast door perenroest en met een loepje wordt de onderkant van de blaadjes goed bekeken. Wat een verschillen en wat een wonderes wereld is de natuur. Els vertelt de geschiedenis van Eckartdal, het kasteel en de ijskelder. Een stukje cultuur en een stukje natuur.

Bruine kikkers zoeken een plek voor de winter Foto: Els van der Voort

Zowel de kinderen als de volwassenen vonden het geweldig om met een spiegeltje op onderzoek te gaan. De kinderen hadden heksenringen ontdekt, o.a. van het mooie roze heksenschermpje. Ze vonden ook een hele grote paddenstoel onder aan de stam van een beuk; de platte tonderzwam en allemaal herkenden ze het elfenbankje op een dode tak. Ze geloofden echt dat er s 'avonds elfjes op dansen, althans de jongste kinderen.

Verscholen onder een vogelhuisje zat een bruine kikker. Na het nat maken van de handen kon Anita de kikker pakken en aan de kinderen laten zien.

Tijdens de wandeling met de kinderen ontdekten we glimmerinktzwammetjes. Vervolgens gingen we op een tekenblaadje tekenen met de inkt (zwarte sporen) van de zwammetjes. Dat was voor iedereen een openbaring! De verwondering van kinderen en hun ouders was superleuk om te zien.

Finn vond een bijzondere naaktslak op een boom en nadat we de slak op een blad van een boom hadden gezet kon ieder de slak goed bekijken met een loepje. En..... het was een tijgernaaktslak!!

Tijdens het wandelen hadden de kinderen bladeren verzameld en ontdekten zo heel veel verschillende vormen en mooie kleuren. Wat een prachtige souvenirs.

In het restaurant de Herberg konden ze een afdruk maken van de bladeren die ze hadden verzameld. Dat was toveren met wascokrijtjes

Wie nog wilde had gelegenheid om op eigen kosten een drankje te nuttigen in de herberg en nog even na te praten over de heerlijke middag waar we zoveel gezien hebben.

Alle kinderen kregen van hun ouders een ijsje. Het was echt een feestje!

Het was een geweldige middag met veel bijzondere vondsten en heel veel paddenstoelen en heel veel mensen die allemaal geïnteresseerd en verwonderd waren over wat ze zagen.

Impressie van de paddenstoelenwandeling Foto: Els van der Voort

Jeugd IVN op pad met een echte uilenman

CORIEN VAN DEN HEUVEL

Altijd al alles willen weten over uilen, die mysterieuze vogels? Wat eet een uil? Hoe leeft een uil eigenlijk? Kan een uil goed zien in het donker? En kan hij ook mensen aanvallen? Adrie Staals is uilenbeschermmer van het eerste uur in Heeze-Leende. Deze uilenman weet niet alleen heel veel over uilen, hij kan er ook goed over vertellen.

Jeugd IVN bij de Uilenman Foto: Heine van Maar

Op vrijdagavond 15 november om 19 uur verzamelen 14 kinderen met begeleiders en ouders bij de werkschuur van Brabants Landschap midden in de Herbertusbossen in Heeze. Daar staat uilenman Adrie al klaar met uilenkasten, opgezette uilen en braakballen. Hij vertelt over de 6 soorten uilen die in Nederland leven en dat ze zo goed kunnen horen. En dat ze hun kop helemaal achterstevoren kunnen draaien en zulke scherpe ogen hebben. En dat ze kunnen vliegen zonder geluid te maken. Nou, dat maakt wel indruk: zo'n perfecte jager. Pech voor de muis, met huid en haar verslindt hij zijn favoriete prooi. Botjes, pootjes en haren braakt hij weer uit in een braakbal. Adrie laat ons ook nog de roepen van de 6 uilen horen. Wat een variatie en wat een griezelig, spookachtig gekrijs maakt die kerkuil! Wel jammer dat de meeste uilen nachtroofvo-

Bosuil Foto: Eric van Asten

gels zijn, het is zo moeilijk om er één te zien. Voor een glimp van een bosuil of om zijn oehoe te horen gaan we op pad, voorzien van zaklampen. Het donkere bos is avontuurlijk voor de een, spannend en een beetje eng voor de ander. Hand in hand lopen kan het minder eng maken. Het is droog en windstil en wat horen we in de verte? Een bosuil reageert op de geluidsopname van Adrie. In hele oude hoge, dikke bomen ontdekken we holtes waarin bosuilen overdag slapen. We lopen verder door de modder en de herfstbladeren, dan horen we dichtbij luid en duidelijk: oehoe-oehoe. Zaklampen uit, spits je oren en goed luisteren! Hé, een veer, van een bosuil? Dat is te mooi om waar te zijn, van een duif helaas. De bosuil laat zich niet zien, maar we hebben hem wel heel goed gehoord.

We komen om 20.30 uur terug bij de werkschuur. Er worden braakballen uitgedeeld en die gaan we een keer met zijn allen uitpluizen. Bedankt uilenman voor de spannende, leerzame en leuke avond.

Ransuil Foto: Eric van Asten

Voedselbos in Vesseem

JANNIE LANDA

In september was er een korte cursus over 'voedselbos'. Op de thema-avond vertelde Gerry Dorrestein, initiatiefnemer van het voedselbos Dorp aan de Beek in Vesseem, uitgebreid wat het doel is van een voedselbos en hoe het werkt. De vorm kan per voedselbos verschillen. Gerry noemt dit voedselbos een romantisch voedselbos, waarbij de productie niet voorop staat maar de educatieve en recreatieve functie.

Wijkers en blijvers

Ondanks de verschillen zijn een aantal uitgangspunten gelijk. Heel belangrijk is dat de bomen die worden geplant zijn bedoeld om een goede bodem te ontwikkelen. Denk daarbij aan sporehout, berk, wilg, linde, els en populier. De pioniersbomen hebben een tijdelijke functie en worden te zijner tijd vervangen door eetbare soorten: fruitbomen, notenbomen en bessenstruiken. De loofbomen zijn dus de wijkers en de eetbare soorten de blijvers. Met het plaatsen van de wijkers wordt er al rekening mee gehouden op welke afstand ze komen te staan zodat de afstand meteen goed is als ze vervangen worden door eetbare soorten. De wijkers creëren eigenlijk een gunstige situatie voor de blijvers (fruitbomen, notenbomen, bessenstruiken, etc.). Wijkers geven beschutting, bodemverbetering, biodiversiteit, en soms stikstofbinding (els). Er zijn in Vesseem 900 wijkers geplant, 260 fruitbomen en 350 bessenstruiken.

De verschillende lagen: kruinlaag, tussenlaag, struiklaag, kruidlaag en wortelgewassen.

Om een kruinlaag te krijgen worden bijvoorbeeld de tamme kastanje geplaatst, de lindeboom, hican noten, walnoten en pijnboom(pitten).

Voor de tussenlaag fruitbomen zoals de appel, peer, pruim, perzik maar ook minder bekende soorten zoals peerlijsterbes, mispel, nashipeer en pawpaw. In deze laag horen ook de hoge struiken zoals de vlier, hazelaar en gele kornoelje. En lagere bomen zoals de amandelboom of de kaki waarvan sommige cultivars heel prima gedijen in ons klimaat en vrucht dragen.

In de struiklaag zie je veel verschillende soorten klein fruit zoals kruisbes, aalbes, braam en framboos, maar ook minder bekende vruchten zoals honingbes, Japanse wijnbes, Chinese kwee en fazantenbes. Wij mochten tijdens de excursie wat rozenbottels plukken.

De kruidlaag heeft diverse kruiden zoals citroenmelisse, tijm, daslook, hosta, Chinese bieslook, lieve-vrouwe-bedstro, struisvaren, venkel, maar ook vaste planten zoals asperges, kardoer en Japanse gember behoren tot deze laag. Bovendien behoren wilde kruiden die vanzelf verschijnen zoals paardenbloem, brandnetel, wilgenroosje, gewone berenklauw etc. tot deze laag.

Bij de wortelgewassen (onder de grond) gaat om planten zoals de mierikswortel, yakon of aardpeer. En dan zijn er nog klimmers zoals druiven, hop, chocoladerank (*Akebia quinata*) en kiwibes. Zij kunnen door de verschillende lagen heen groeien.

Weinig onderhoud

Het uitgangspunt van een voedselbos is dat er wordt gewerkt met vaste planten, zodat er zo min mogelijk onderhoudswerk is te doen. Er is ook een moestuin met eenjarige soorten, maar die ligt buiten het voedselbos.

We werden rondgeleid door het voedselbos en verbazen ons erover hoeveel er in een paar jaar tijd al is bereikt. Het voedselbos is vrij te bezoeken en vrijwilligers zijn welkom.

Met dank aan Gerry Dorrestein.

Voedselbos in Vesseem Foto: Jannie Landa

Cursussen en lezingen

JANNIE LANDA

Cursussen

Op dit moment is het cursusaanbod voor 2025 nog in ontwikkeling. Hoe kom je dan de winter door? Natuurlijk door naar buiten te gaan en te genieten van bijvoorbeeld de prachtige silhouetten van de bomen. Wat dacht je van tijdens een wandeling te ontdekken met welke boom je het genoeg hebt. Bij cursussen denken we vaak aan iets nieuws horen, maar het bijhouden van wat je weet of misschien dreigt te vergeten is minstens zo belangrijk. Wat is het leuk om te raden welke eenzame bloem daar nog staat te bloeien en opzoeken via de **app Obsidentify** wat die ervan denkt? Of gewoon al wandelend wat mijmeren over wat je niet ziet. Wat zit er verstopt onder de bladeren of in de struiken, bij bladknoppen in ontwikkeling? Wordt het na een flinke doorstapwandeling te koud, maar ben je zo iemand die gelukkig wordt van het kijken, lezen of horen over natuur vanuit een warme huiskamer? Hier volgen wat tips.

Actuele informatie over de natuur krijg je via de gratis nieuwsbrief van **Vroege Vogels** of op de gratis **Nature Today** nieuwsbrief. Op de website van de **Vlinderstichting** heeft Kars Veling prachtige informatie en afbeeldingen hoe vlinders de winter doorkomen. Zo hoef je geen ingewikkelde onlinecursus te volgen. Ik lees zelf graag weer eens een boek voor de tweede keer.

Dat heb ik nu weer gedaan met **De ontdekking van de natuur** over Alexander von Humboldt. Wat een ontdekkingsreis! Er zijn ook interessante podcastuitzendingen over de natuur.

Toekomst voor natuur gaat maar door met uitzenden. Laatst zei iemand tijdens een regionale cursus: 'Ik weet niet hoe ik dat kan vinden'. Toen ik uitlegde dat je er gewoon komt door te zoeken op Toekomst voor natuur, ging

Rups van de hageheld Foto: Gerard Lijten

Pop van de atalanta Foto: Henk Bosma, Vlinderstichting

ze aan de slag en nu is ze verslaafd. Die verslaving werkt bij haar perfect tegen een winterdip. Of lees het verslagje van de korte cursus over voedselbos in dit Praatkruid en bedenk of je er iets mee kan in je eigen tuin? Mag er iets wijken om je tuin diervriendelijker te maken? Sporkehout is goed voor bijen en is verkrijgbaar tussen november en maart. Leuk winterkarweitje en je hebt meteen je practicum gedaan. Heb je het symposium **Licht op rood, licht op groen!** Gemist? Er staat een verslag van inclusief drie essays op de website van Trefpunt Groen Eindhoven. Eén ervan gaat over biodiversiteit in Eindhoven en heb ik geschreven. Mocht je het lezen en commentaar hebben, dan waardeer ik dat, samen blijven we leren.

Groen Café Eindhoven

Op 23 januari is er weer een bijeenkomst van het Groen-café Eindhoven. Het thema is 'Gezonder door rijke biodiversiteit'. Sprekers zijn Marco van Es, kennisexpert bij Bac2Nature die zich inzet voor de relatie tussen biodiversiteit en gezondheid en Pauline van den Berg, senior onderzoeker bij Fontys. Zij doet onderzoek naar de impact van woonomgevingen op menselijk gedrag en kwaliteit van leven. Kaartjes voor €5 via de site van de openbare bibliotheek Eindhoven.

Samen: IVN Weekend Wijk aan Zee

VERONIQUE MOGENDORFF

Drie jaar geleden, toen de Corona maatregelen werden versoepeld en we weer voorzichtig wat mochten gaan doen, werd ik lid van IVN Veldhoven Eindhoven Vessem. Ik wilde meer over de natuur, en de flora in het bijzonder, leren, en nieuwe mensen leren kennen in Veldhoven en omstreken. Dus je begrijpt dat ik uitkeek naar het eerste IVN weekeinde sinds Corona. Dit jaar gingen we naar Nivon huis de Banjaert in Wijk aan Zee. Een beetje een youth hostel-achtige accommodatie, maar dan met tweepersoonskamers en een grotere keuken met – heel belangrijk – industriële afwasmachine.

Bij aankomst kwam ik gelijk in een gezellige chaos in de keuken terecht. In spontaan gevormde groepjes werd er aan het avondeten gewerkt. Ik begon aan de vruchtensalade, hielp af en toe anderen met hun gerecht en er werd mij wel vijf keer hulp aangeboden. En dat kenmerkte voor mij wel het weekeinde: samen. Iedereen droeg spontaan zijn steentje bij om het samen gezellig te maken. Geweldig. Dat ben ik thuis met 3 pubers niet gewend.

Het eten, een heerlijke wortelsoep, lekkere salades en brood met diverse smeersels was eenvoudig maar heerlijk.

Helaas ging de lezing over het aangrenzende Noord-Hollands Duinreservaat niet door, maar dat betekende dat we wel van de prachtige zonsondergang op het strand konden genieten. En daarna nog van de baksels en noten die meegebracht waren.

De volgende ochtend maakten we o.l.v. onze gids Sandra van IVN Midden-Kennemerland een prachtige wandeling door het Noord-Hollands Duinreservaat. Het was stralend nazomerweer. Enthousiast vertelde Sandra over het ontstaan, de functie en de flora en fauna van het Duinreservaat. Vanaf ongeveer halverwege de 19e eeuw was er een grote behoefte aan een nieuw waterwingebied in de regio, omdat de afsluiting van de grachten tot vervuild water leidde. Het Duinreservaat met zijn laagtes uitgesleten door gletsjers in de laatste ijstijd, is een ideaal waterwingebied. In deze laagtes, zogenaamde rellen, verzamelt zich in de winter kwelwater, regenwater en zeewater. Dat zou je niet zeggen als je de begroeiing in de rellen nu aan het begin van de herfst ziet! Lokaal zijn er grote temperatuurverschillen in de duinen en daardoor ook grote verschillen in vegetatie. Fascinerend.

Zonsondergang op het strand Foto: Veronique Mogendorff

Foto: Veronique Mogendorff

Zonsondergang Foto: Gerard Lijten

Foto: Gerard Lijten

Op diverse plaatsen groeide het prachtige slangenkruid dat zijn naam dankt aan de Romeinen die dachten dat het beschermde tegen slangenbeten.

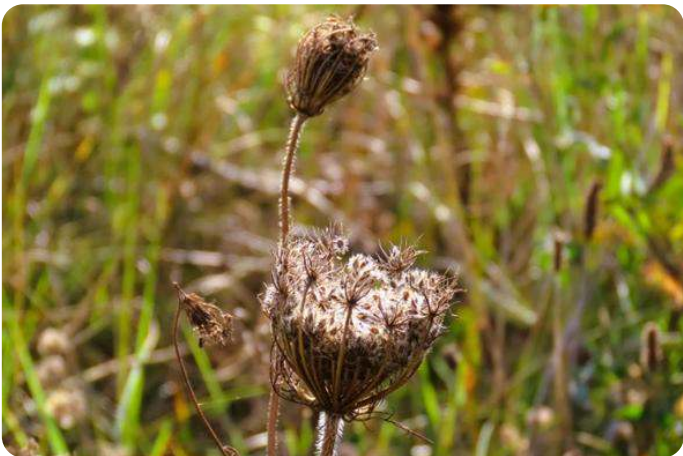

Slangenkruid Foto: Veronique Mogendorff

Het laatste deel van de wandeling voerde door een aangeplant bos voor houtwinning. Wist je dat ze bij de nieuw aangeplante bomen een haring begroeven voor kiemkracht?! Zo te zien heeft het gewerkt!

Pyjamawantsen Foto: Gerard Lijten

Peen Foto: Harrie Kessler

Na een gezellige lunch was het tijd voor het korren. Korren, wat is dat? Ik had geen idee, iets met netten in zee om zeediertjes op te vissen en te bestuderen. Een waadpak was niet nodig, blote voeten en een korte broek waren voldoende. Onder de deskundige begeleiding van de strandwachten van IVN Midden-Kennemerland Edwin, Carlo en Carly, renden we als gekken met een enorm lang driehoekig net door de branding. Exhilarating: heerlijk door de branding rennen, het koele water tegen je benen opspattend, maar ook spannend want het net werd door een plank met een onverwacht grote kracht het water in

Korren Foto: Veronique Mogendorff

Vangst bekijken Foto: Veronique Mogendorff

getrokken. Hierdoor moest ik keihard trekken aan het touw en rennen om niet mee het water ingesleurd te worden, en te vallen of struikelen op de ineens steil aflopende zeebodem. De vangst mocht er wezen: garnalen, visjes en zelfs een pijlinktvisje!

Foto: Veronique Mogendorff

Foto: Harrie Kessler

Helaas werd een persoon onwel en kwam de reddingsbrigade er aan te pas, maar ook nu waren we er voor elkaar en was er gelukkig uiteindelijk niets ernstigs aan de hand. 's Avonds hebben we de hele avond genoten van een 5--gangen diner: Burekas, flapjes met kaas of gehakt, pastinaaksoep, ijsbergsalade met of zonder kibbeling, risotto met champignons en citroen en ijs met vers fruit en mini tompouces.

Landgoed Marquette Foto: Veronique Mogendorff

Zondagochtend zijn we door Sandra en Nico van IVN Midden-Kennemerland rondgeleid op landgoed Marquette. Heel mooi en interessant om veel te leren over het beheer, de bomen en het kasteel. Bijvoorbeeld dat een tweede kruin aan een boom geen goed teken is, omdat de boom dit niet duurzaam kan volhouden. En dat slakken niet alleen mijn tuin leegeten maar ook aaseters zijn. In de kas-teeltuin stond een mooi trouwprieltje waar we Ben en Jetty gefeliciteerd hebben met hun 52-jarig huwelijk.

Foto: Harrie Kessler

Foto: Veronique Mogendorff

Hazenpootje Foto: Harrie Kessler

Foto: Veronique Mogendorff

Foto: Veronique Mogendorff

Als toetje hebben enkelen van ons nog de IJzeren Beelden aan zee bekeken. Een prachtige afsluiting van een gezellig en leerzaam weekeinde.

Tineke, Erik Jan, Riekie en Martien, de gidsen en alle deelnemers bedankt!

Tata Steal op de achtergrond Foto: Veronique Mogendorff

Deze recepten zijn gebruikt tijdens het diner op zaterdagavond tijdens IVN weekend in Wijk aan Zee. De koe-ken zijn gebakken om tijdens de excursies uit te delen. Er waren veel meer lekkernijen, dus dit is een selectie. Probeer het ook maar eens!

Kibbeling

TINEKE LOUS

Voorbereidingstijd: 17 min. Bereidingstijd: 8 min
Porties: 1 persoon

Ingrediënten

120 g kibbeling (warm)
1 koffielepel azijn
1 koffielepel zonnebloemolie
3 g honing
1/4 witte en 1/4 rode paprika
100 g gemengde sla
60 g witte bonen, gekookt en afgekoeld
zout, peper

Instructies

Verwarm in oven 175 graden de kibbeling in ca. 8 minuten gaar.

Meng onderstussen de azijn, olie, honing, zout en peper. (de vinaigrette)

Snijd de ui in halve ringen en de paprika in reepjes. Was en snijd de slabadjes.

Leg de groente op het bord en voeg de bonen toe.

Bestrooi met vinaigrette en leg de warme kibbeling erbovenop.

Variatietip: In plaats van kibbeling kun je ook kabeljauw (in 8 min. gaar koken) of tonijn uit blik (in water) of kipfilet of feta gebruiken en ovengebakken aardappelen erbij serveren.

Kibbeling op slabadje Foto: Gerard Lijten

Bureka's

TINEKE LOUS

Bureka's komen uit de Joodse keuken. je kunt ze als voorgerecht of hoofdgerecht eten.

Algemene ingrediënten

bladerdeeg
1 ei, maanzaad, sesamzaad
Bakpapier

Vorbereiding

Oven voorverwarmen op 200 graden, vulling maken en plakken bladerdeeg uit vriezer laten ontdooien. De plakken voor een voorafje, na ontdooien per plak, diagonaal doorsnijden.

Vulling met vlees voor 9 personen: 36 halve vellen (als voorgerecht) of 18 hele vellen bladerdeeg (dan 2 per persoon, als hoofdgerecht)

1 grote ui fijn gesneden,
250 gram gehakt,
2 eetlepels pijnboom pitten,
1 tomaat,
1 theelepel kaneel,
1 eetlepel honing,
zout, peper naar smaak
olijfolie

Verwarm de olijfolie en bak de ui 2 minuten. Voeg gehakt toe en bak het rul, ongeveer 5 minuten. Voeg de rest toe en laat even doorbakken indien nodig meteen paar eetlepels water, zodat het vlees niet te droog wordt.

Vulling met kaas voor 6 personen: 24 halve vellen bladerdeeg

1 bakje roomkaas met of zonder kruiden (ongeveer 125 gram),
4 eetlepels peterselie,
100 gram geraspte kaas,
2 eetlepels slagroom,
zout
peper.
Meng alle ingrediënten in een kom.

Maak de bureka's af

Leg wat vulling op een kant van het bladerdeegplakje en doe dan de andere helft er diagonaal overheen. (Bij halve plakjes driepunten naar elkaar toe vouwen en dicht maken). Druk het dicht aan de randen, u heeft dan een driehoek. Leg de bureka's op een ingevette bakplaat of op bakpapier. Klop een ei los en bestrijk alle bureka's ermee. U kunt ter versiering of voor het onderscheiden van de vulling sesamzaadjes op de bureka's strooien. Bak ze in 15 minuten lichtbruin in de oven op 200 C.

Pastinaaksoep

Ingrediënten: voor 1.2 liter voor 4 personen

1000 ml groentebouillon
600 g pastinaak
50 g aardappels
40 g parmaham (kun je ook weglaten)
1 ui
20 ml kookroom
5 g peterselie
olijfolie
chilipoeder
peper

Zo maak je het

Verwarm de oven voor op 180 graden.

Maak 1 liter groentebouillon van 1 liter water en 2 blokjes groente bouillon

Snipper de ui en fruit deze een paar minuten aan in een klein beetje olie.

Maak de aardappel en pastinaak schoon, Snij van een deel van de pastinaken een aantal hele dunne plakjes (12) en hou deze apart. Dus 3 plakjes per persoon. Snij de rest in stukken en doe bij het ui.

Voeg de groentebouillon toe en kook alles in 15-20 minuten gaar.

Bestrijk de dunne plakjes pastinaak met een drupje olie en bestrooi met een klein beetje chilipoeder. Bak ze tot ze mooi opkrullen en krokant worden.

Pureer de soep mooi glad met de staafmixer

Roer vervolgens de kookroom en de fijngehakte peterselie erdoor.

Maak eventueel verder op smaak met wat peper

Schep de soep op en garneer de borden met de pastinaakchips

Bureka's Foto: Gerard Lijten

Risotto prei-citroen met champignons

BRON: MARGRIET

Hoofdgerecht, voor 4 personen, bereiding: 30 minuten

Ingrediënten

3 tenen knoflook uitgeperst
2 eetlepels olijfolie
200 gram prei, gesneden
200 gram (kastanje)champignons in grove stukken
zout en versgemalen peper
75 gram boter of margarine
1 grote ui, grof gesnipperd
350 gram risottorijst
1,2 liter hete groentebouillon
1 citroen
50 gram Parmezaanse kaas, versgeraspt
2 eetlepels fijngehakte bieslook
2 eetlepels fijngehakte peterselie
80 ml witte wijn

Dit heb je nodig knoflookpers, handpers, rasp

Aan de slag

Pers de knoflook uit
Snij de champignons in grove stukken
Snipper de uien in grove stukken
Maak 1 liter hete groentebouillon met 2 blokjes en 1 liter water, voeg bij de bouillon 80 ml witte wijn
Smelt 25 gram van de boter in de pan en bak hierin de ui in 5 minuten zacht. Voeg de rijst toe en bak 1 minuut mee tot de korrels glazig zijn. Schep een soeplepel bouillon bij de rijst en laat al roerend pruttelen tot het vocht is opgenomen. Schep opnieuw een soeplepel bouillon in de pan en roer tot het vocht is opgenomen. Blijf deze stappen herhalen tot de rijst beetgaar is. Afhankelijk van persoonlijke smaak tussen de 25 en 35 minuten.
Fruit de knoflook 1 minuut in de olie. Voeg de prei en champignons toe en breng op smaak met peper en zout. Bak 10 minuten op middelmatig vuur tot de prei zacht is. Zet weg tot de risotto goed is
Rasp de schil van de citroenen dun af en pers de citroenen uit.
Als de rijst gaar is voeg je de prei, champignons en de rest van de boter toe. Roer het citroenraspel en het sap erdoor, samen met de Parmezaanse kaas en het grootste deel van de fijngehakte kruiden. Breng op smaak met peper en zout en garneer met de rest van de kruiden.

Worteltaart

LIA VERHAGEN

Ingrediënten

150 g boter
200 g lichtbruine basterdsuiker
halve theelepel zout
1 theelepel kaneel
2 eieren
200 g zelfrijzend bakmeel
2 theelepels bakpoeder
125 g geraspte wortels
80 g gehakte walnoten

Bereiding

Boter luchtig mixen met de suiker. Mix de eieren erdoor en tenslotte de rest.
Bak in 1 uur op 160 graden lichtbruin

Glazuur

100 g monchou
125 g poedersuiker
50 g boter
1 zakje vanillesuiker

Roer alles door elkaar tot een smeelige massa en verdeel over de taart.

Foto: Etje Hendriks

Boterkoek met cranberry, pistache en witte chocola

JOHAN COUWENBERG

Een speciale boterkoek gevuld met pistache, cranberry's en witte chocolade. Dat wordt smullen!

Porties: 16 stukjes

vierkante 20 x 20 cm vorm of ronde 24 cm vorm

Ingrediënten

200 gram lichtbruine basterdsuiker

200 gram ongezouten roomboter

1 ei (M)

250 gram bloem

1,5-2 tl gingerbread kruiden

snuf zout

50 gram pistache nootjes fijngehakt

50 gram cranberry's gedroogd

50 gram witte chocolade fijngehakt

losgeklopt ei extra, voor insmeren

Instructies

Mix de boter en suiker romig. Voeg het ei toe en mix tot deze is opgenomen. Bloem, zout en gingerbread kruiden kun je tegelijk toevoegen. Kneed tot een mooi deeg. Voeg dan de nootjes, cranberry's en chocoladestukjes toe. Kneed/mix tot ze gelijkmatig door het deeg verdeeld zijn. Neem een 20x20 cm vorm (of ronde 24 cm springvorm), bekleed deze met bakpapier en verdeel het deeg gelijkmatig over de bodem.

Met een bolle kant van een lepel kun je het deeg mooi glad strijken, maak hem eventueel een beetje vochtig. Bestrijk het deeg met een losgeklopt eitje en gebruik eventueel een vork om een patroon in de boterkoek te maken.

Bak de boterkoek in 25-30 minuten goudbruin op 180 graden (boven- en onderwarmte).

Laat afkoelen en snijd in blokjes

Bewaren

Luchtdicht verpakt blijft de boterkoek buiten de koelkast zo'n 5-7 dagen goed.

Pauze Foto: Etje Hendrixx

Volkoren kruidkoek

MIEKE VAN DEN HURK

Nodig

500 gram volkorenmeel

350 gram bruine basterdsuiker

afgestreken eetlepel kaneel

afgestreken eetlepel nootmuskaat

mespuntje zout

pakje bakpoeder

een halve liter kokende melk

eventueel rozijnen, cranberries, abrikozen of noten

Zo maak je het

Meng de droge ingrediënten door elkaar en voeg tenslotte de hete melk toe. Roer met een garde door elkaar. Doe alles in een beboterde cakevorm. Een uur bakken in een heet voorverwarmde oven op ongeveer 150 graden. Controleer met een breipen of de koek gaar is.

Succes!

Foto: Etje Hendrixx

De inktviszwam groeit uit een duivelsei Foto Peter Liebe

Inktviszwam

PETER LIEBE

Het is nu weer een prachtige tijd om tijdens een wandeling ook eens op de vele aanwezige paddenstoelen te letten. Ik ben er al vele tegengekomen dit jaar en heb daar ook mooie fotos van kunnen maken. Gisteren tijdens mijn wandeling door de Aanshotse Beemden (Eindhoven), trof ik wel een heel bijzonder exemplaar aan namelijk een (zeer) zeldzame inktviszwam. Deze paddenstoel opgegroeid uit een zogenaamd duivelsei is zeldzaam, beschermd en voorkomend op de RODE lijst van soorten. De inktviszwam is oorspronkelijk afkomstig uit Australië en Tasmanië en is in 1921 voor het eerst in Europa gesignaleerd. Waarschijnlijk zijn sporen van deze zwam meegekomen met Australische troepen tijdens de Eerste Wereldoorlog. De soort heeft zich geleidelijk aan over grote delen van Europa verspreid.

Beschermde diersoorten een huis te geven?

JOS DE BRUIJN (OP VERZOEK VAN DE GEMEENTE EINDHOVEN)

Wil jij ons helpen beschermde diersoorten een huis te geven?

Het leefgebied van verschillende soorten vleermuizen staat onder druk. Als gemeente Eindhoven hebben ook wij een zorgplicht voor deze (beschermde) dieren. Daarom willen wij als gemeente een aantal kraamverblijven realiseren voor vleermuizen. Deze kraamverblijven moeten gebouwd worden in gebouwen, voornamelijk in de spouwmuur. Hierom kijken we naar mogelijkheden binnen onze eigen vastgoedportefeuille, maar hoe meer variatie in aanbod, des te beter voor de vleermuis. Daarom zijn wij ook opzoek naar woonhuizen waar men bereid is een vleermuiskraamverblijf in de gevel en/of dak te laten bouwen.

Voorbeeld van een vleermuizenkraamkamer ingebouwd in spouwmuur Foto: Unitura

Wat kun je verwachten?

Het dak en de gevels van jouw woning worden geïnspecteerd door een ecooloog.

Als de ecooloog concludeert dat jouw woning geschikt is om een verblijf in te realiseren, dan kunnen we verder. De ecooloog stelt een advies op welke maatregelen getroffen kunnen worden.

Samen met jou, kiezen wij een maatregel.

Wij huren de aannemer in en maken een afspraak met jou om deze maatregel te implementeren.

Gewone dwergvleermuis Foto: Saxifraga - Jeroen Willemsen

Randvoorwaarden:

Het is geen huurwoning, en geen beheer van gevels en dak bij een Vve

De woning moet in de gemeente Eindhoven liggen.

Belichting: de gevels van de woning mogen niet zwaar belicht zijn gedurende de nacht. Vleermuizen zijn nachtdieren, en houden niet van licht.

Verder:

Wij (afdeling klimaatadaptatie) dragen de kosten van de werkzaamheden.

De maatregelen vinden alleen maar aan de buitenkant (gevel en/of dak) van je woning plaats.

De meest voor de hand liggende ingrepen zijn het inbouwen van een kraamkast, of het toegankelijk maken van de spouw. Zie de website van kennisbank natuur inclusief bouwen voor meer info: nkn.nl/maatregelen/

Voor meer informatie kun je bij Arno Kleijnen terecht:

arno.kleijnen@eindhoven.nl, +316 1308 4157.

Mocht je al interesse hebben, geef het dan via de QR link aan. Over een paar weken komen wij met meer informatie voor de mensen die zich opgegeven hebben.

Tien vragen voor: Anita Liebregts

FRANS VAN DEN BROEK

"Het gaat om kennisoverdracht met een grote glimlach"

Ruim 16 jaar woon ik al in Meerhoven en mijn kinderen leerden Anita Liebregts kennen door het oeverzwaluw-project op de basisschool. Maar zij doet meer dan dit alleen. In feite draait haar hele leven om natuur, maar vooral om het overdragen van kennis met een glimlach.

Wie ben je en wat doe je in het dagelijks leven?

Ik ben Anita Liebregts, vrouw van Frans, moeder en oma. Ik heb mijn eigen bedrijf 'Natuurlijk Eindhoven'. Ik verzorg natuureducatieprojecten voor kinderen van basisscholen. Hierbij moet je denken kabouterpad, waterbeestjes, bodemdiertjes, struintoelt en het oeverzwaluwproject.

Hoe ben je bij het IVN terecht gekomen en wat doe je voor deze vereniging?

Mijn zoontje zat op de kleuterschool en ze vroegen ouders om mee te lopen met IVN-natuurwandelingen bij de Genderbeemd. Zo ben ik er ingerold. In al die jaren heb ik heel wat werk voor het IVN gedaan. Via het MEC verzorgde ik cursussen schoolgids voor ouders en leerkrachten. Ik was 25 jaar vrijwilliger bij het Heempark. Ik doe samen met ASML'ers buitenwerk en onderhoud bossen. Zo kan ik nog een tijdje doorgaan. Ik ben ook nog een hele tijd bestuurslid geweest. Ik doe nog steeds veel vrijwilligerswerk en daar geniet ik van.

Wat is het belang van vrijwilligerswerk?

Dat is heel groot. Het is het cement van de vereniging. Je hebt vrijwilligers hard nodig. Helaas werken veel ouders en nu zijn het de opa's en oma's die vaak actief zijn.

Hoe zie jij in het kader hiervan de toekomst van het IVN?

Die is in mijn ogen rooskleurig. De wandelingen doen het goed, maar dat geldt ook voor de buitenwerkdagen, kinderfeestjes en de kinderdoemiddag in het Heempark.

Het oeverzwaluwproject is toch jouw kindje!?

Dit project doe ik al zestien jaar. Het is inderdaad mijn kindje. De kinderen maken de nesten schoon en vullen ze

op met schoon leemzand. Ook maken ze bovenop de kunstwand en de oever schoon. Dit zodat de oeverzwaluw goed zijn nest kan bereiken. De leerlingen krijgen hiervoor twee lesdagen per jaar. Voor hen is dat een feest. Ik leer hen ook met een verrekijker kijken. Wat vliegt daar? Groep zeven maakt ook nestkasten in de groenstrook bij school schoon en groep zes maakt een eigen herbarium. Erg leerzaam.

Hoe gaat het met het zwaluwproject?

Heel goed. Omdat de steile wand goed schoon is en er veel water in de buurt is trekt dat veel insecten aan. Ideaal voedsel voor de zwaluw.

Lopen kinderen en scholen warm voor natuurbeleving?

Kinderen sowieso, maar bij scholen moet je wel de juiste mensen hebben die de kar willen trekken. Ze zien er wel de noodzaak van in, maar vaak is het een kwestie van tijd en prioriteit.

Waar zie jij kansen en bedreigingen voor de natuur?

Ik zie alleen maar kansen. Overal, op elk klein plekje een schoolplein, is natuur. Je moet creatief denken en flexibel zijn.

Met wie zou je graag in een vliegtuig willen zitten en waarover zou je dan willen praten?

Het liefst met mijn man Frans en anders met iemand die geïnteresseerd is in de natuur. Het liefst dan een enthousiast kind.

Aan wie wil je het stokje van de tien vragen overdragen?

Martin van de Ven. Hij is erg enthousiast en weet veel, maar hij is ook heel vaak beschikbaar.

Oeverzwaluw Foto: Jawi Geurts

Teambuilding

ETJE HENDRIKX

Al ruim tien jaar zijn we met een kleine maar enthousiaste groep IVN-ers actief bij teambuildingactiviteiten. Met name ASML maar ook andere bedrijven geven hun werknemers de gelegenheid om 8 uur per jaar een vrijwilligersactiviteit te doen onder werktijd. Het is dus potentieel een enorme groep hier in de regio.

Inleiding en veiligheid

We beginnen altijd met een korte uitleg over het gebied, het belang van de klus en het effect dat het werk hopelijk zal hebben op de natuur ter plekke. Daarna volgt een uitgebreide uitleg over het gereedschap, hoe het te gebruiken. En tenslotte gaan we uitgebreid in op het belang van veilig werken en samenwerken.

De meeste groepen komen een hele dag. Dat betekent dat we vier keer ruim een uur werken. Verder zijn er twee koffiepauzes en een lunchpauze.

Catering

De vrijwilligers zijn erg creatief, als het gaat om de lunch: Sommige groepen nemen hun eigen lunch mee. Anderen gaan naar een eetgelegenheid in de buurt. Maar dit jaar zijn er ook een keer pizza's bezorgd in het veld. Er wordt wel eens soep gekookt op een campingbrander en er zijn pastasalades geserveerd. Dat is elke keer weer een verrassing! Ook het lekkers bij de koffie varieert van appelflapen of chocoladetaart tot heerlijke koekjes. Het is geen straf om bij deze activiteiten mee te helpen.

Werklocaties 2024

Dit jaar zijn we op een aantal plaatsen geweest.

Langs de Hoogeloonsedijk hebben we de grotere zijpaden vrij gemaakt van opschot dat langzaam het pad op groeide.

Bij de grafheuvels van Toterfout hebben we diverse activiteiten gedaan. Allereerst het uittrekken of uitsteken van eikjes, berkjes, braam en andere zaailingen uit de heidestrook. Dat was een secuur werkje, want ze staan altijd vlak naast een heideplant. De heideplanten bleken al tamelijk oud te zijn. Na overleg met de gemeente is er besloten om de heide te toppen (met de bosmaaier: dat doet Toine van Kan van de gemeente Veldhoven) en ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk zaad op de bodem zou vallen. Dat was niet eenvoudig: alles zat onder een dikke laag mos en gras. Dus hebben we met twee andere groepen met de hand het mos verwijderd en het gras er zoveel mogelijk uitgehaald. Natuurlijk kun je dit werk niet een hele dag laten doen. De mensen komen ook om te zagen. Dus deden we dat steeds een uur, tot de eerste koffiepauze. Daarna was er voldoende zaag en knipwerk, zodat het gebiedje nu mooi open ligt. Nu maar hopen dat er veel kleine heideplantjes ontkiemen komend jaar.

De heide tussen de grafheuvels hebben weer wat meer ruimte

Foto: Etje Hendrixx

Bij de grafheuvels bij Halfmijl moesten alle Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eiken omgezaagd of weggeknippt worden. Het grootste werk was dat alle afval naar de weg gesleept moest worden, zodat het gehakseld kon worden. Dat hebben we twee dagen gedaan. Beide dagen was het netto ongeveer 10 km op en neer lopen voor iedereen, om alles af te voeren.

Veel hout om af te voeren bij Halfmijl

Foto: Etje Hendrixx

De laatste locatie was de Vlasroot. Hier hebben we een dag met een hele grote groep met 7 begeleiders gewerkt. Bij de Kleine Vlasroot hebben we alle bramen en andere opslag uitgestoken met spaden en uitgetrokken met de hand. Ook hier moest alles afgevoerd worden. Omdat we maar 6 spades hadden en het heel zwaar werk was, hebben we steeds afgewisseld. Langs het pad naar de visvijver moest ook alle Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik verwijderd worden. Omdat later de wortelknoesten eruit gefreesd zouden worden, mochten we alles wat hoger afzagen.....en afvoeren natuurlijk. Daarla zijn we nog met twee groepen verder gegaan met het weghalen van alle ongewenst planten

Verrijking

Al met al hebben we 14 groepen mogen verwelkomen in totaal 148 enthousiaste mensen uit bedrijven, die hier in de omgeving gevestigd zijn. We hebben met veel nationaliteiten kennis gemaakt en heel veel geleerd over hoe zaken in andere landen geregeld zijn. We hebben ook heel veel vragen kunnen beantwoorden over aspecten uit de natuur, stikstofdispositie, biodiversiteit en nog veel meer.

Beleef de natuur

*We wensen jullie en jullie naasten een heel
gelukkig 2025 toe*

*Jos, Cor, Lisette, Claudia, Tineke en Etje
bestuur van IVN Veldhoven Eindhoven Vessem*

Foto: Etje Hendriks